

nimi podporami pospešujejo izobrazbo trgovskega naraščaja. Trgovstvo je pripravljeno, prispevati k stroškom za zgraditev našega trgovskega šolstva.

— **Poročil se je** tov. Rado Grum s I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani z gđ. Marijo Skubic. Mnogo sreče!

— **Himen.** Naša tovarišica Anica Krenova, učiteljica v Šmartnem, se je dne 12. aprila poročila z gospodom Robertom Neubauerjem, medicincem in rezervnim nadporočnikom v čehoslovaški armadi. Naše iskrene čestitke!

— **Ženski Savez.** V Beogradu je vzkli misel, da se učiteljice srednjih šol (v Srbiji jih je vsaj toliko kot profesorjev) in učiteljice ljudskih šol cele države združijo ne glede na organizacijo, v kateri so in ostajajo, v društvo, s katerim bi pristopile v »Ženski Savez«, da bi na ta način imele vpliv in veljavno besedo na ženskih kongresih v Jugoslaviji kakor tudi na mednarodnih. Do sedaj pač ni bila jugoslovanska žena oziroma učiteljica še nikoli zastopana na ženskih kongresih, zato to misel pozdravljamo in pozivamo tovarišice, da se zanimajo za to idejo ter jo propagirajo.

— **Narodno gledališče v Ljubljani,** ki ga je prevzela država, bo prejelo na leto 600.000 K kot državni štipendij.

— **Naredba celokupne deželne vlade za Slovenijo** o pravoslovnih in državoslovnih študijah in teoretičnih državnih izpiti na univerzi v Ljubljani je izšla v Uradnem listu št. 48. z dne 17. aprila t. l.

— **Juridično fakulteto ljubljanske univerze** so otvorili v četrtek 15. t. m. s predavanjem dekana te fakultete prof. dr. Leonida Pitamica o »pravu in revoluciji«.

— **Za referenta umetniškega oddelka** v ministristvu za prosveto je imenovan največji sedanji srbski književnik Bora Stanković.

— **Gospodarsko-šumarska fakulteta v Zagrebu.** Poverjenik za uk in bogocastje hrvatske vlade je izdal nov zaccasen statut gornji fakulteti, ki se deli v gospodarski in šumarski del, oba z osmimi semestri. Kot redni slušatelji se morejo vpisati absolvirani gimnazijci in realci in oni, ki so bili že drugod na enaki šoli vpisani. Predpisani so trije državni izpiti; tretji daje pravico do naslova »inžener«. Za dosego doktorata je potrebna kaka znanstvena razprava in en strogi izpit.

— **Odprava zasebnih ženskih krojaških šol v Srbiji.** Vlada je dala v Srbiji zapreti vse zasebne ženske krojaške šole, ker je bilo v njih marsikaj nerednega in so si mnoga podjetja nadevala naziv samo zato, da ni bilo treba plačati davka. Vlada bo v nadomestilo povsodi otvarjala državne ženske krojaške ozir. obrtne šole in podpirala enake zavode raznih ženskih organizacij.

— **Zgradba vojne akademije.** Na vojni akademiji se je ustanovila komisija, ki bo izdelala načrt za zgradbo velike moderne vojne akademije na Dušanovcu.

Neodrešena domovina.

— **r Na zadnjem zborovanju delegatov „Zveze jugoslovanskih učit. društev“** v Trstu je poročal za šolsko-politični odsek tov. Fr. Mermolja in je bilo sprejetih več za šolstvo in učitelstvo v zasedenem ozemlju prav važnih predlogov:

1. Šolstvo v zasedenem ozemlju.

Vzpostavijo naj se takoj, kjer so pogoji dani, ljudske, obrtne, kmetijske in srednje šole. Nemudoma pa naj se odprejo vse slovenske in hrvatske šole, ki so obstojale pred okupacijo, in pozove naj se učitelstvo na svoja mesta, bodisi iz internacije ali pa izza meje.

Interniranemu in pregnanemu učitelstvu naj se takoj izplačajo vsi službeni zastanki. (Slučaji: Masli Alfonz, Orlek (Sežana), Opašič Anton, Pazin, i. dr.)

Protestiramo proti ustanovitvi učiteljske v Polminu in gimnazije v Idriji, kakor tudi proti njih notranji ureditvi. Vsem učencem naj se vštejejo kot pravovelnjavne vse dosedanje študije izven premirne črte, ako se vrnejo na domače ljudske in srednje šole, ker so bili prisiljeni obiskovati tuje zavode, zaradi begunstva, ali zaradi vojnih razmer in pomanjkanja na srednjih šolah v domovini. Ob tej točki je stala delegacija na stališču, da je treba zavzeti pri tem vprašanju jasno smer in s tem pokazati, da smo kulturni element.

2. Nadzorstvo šol.

Vzpostavijo naj se zopet vsi okrajni in deželni šolski sveti s primernim zastopstvom učitelstva in prebivalstva po vedno veljavnih zakonih. Protestiramo proti nastavljanju jezikovno in strokovno nesposobnih nadzornikov.

3. Nastavljanje učiteljstva.

Protestiramo proti nameščenju ne-ustrojenih učiteljev, ki nimajo zakonite predizobrazbe.

4. Šolske knjige.

Protestiramo proti letos vpeljanim ljudskošolskim berilom (De Micheli), ker ne odgovarjajo niti približno načelom moderne šolstva. Zahtevamo, da se uredijo nove učne knjige, odgovarjajoče vsem tem zahtevam.

5. Poučevanje italijanščine.

Ugovarjamo proti obligatni vpeljavi italijanskega jezika na ljudskih šolah, kjer se ni že preje poučeval kak tuj jezik. Morebitno poučevanje italijanščine na ljudskih šolah naj se poveri izključno le kvalificiranemu, domačemu učitelju proti primernemu plačilu.

6. Pokojnine in službena doba.

Do popolne pokojnine imej pravico vse učitelstvo s 35-letnim službovanjem in s 57-letno starostno dobo. Pravico do delne pokojnine imej učitelstvo z 10-letnim službovanjem. V službi oslabilim učiteljem naj se ta pravica prizna že s 30-letno službeno dobo. Zahtevamo, da se začasnim učiteljem in supletom všteje v službeno dobo ves čas vojaškega službovanja od mature sem, in tudi onim, ki niso v dobi miru utegnili biti pravčasno nameščenji, ker niso prostovoljno prekinili, oziroma ne začeli svojega učiteljevanja. (Slučaj: F. Sancin, Katinara.)

7. Stik z italijanskim učitelstvom.

„Zveza“ je pripravljena sodelovati v stanovskih in gmočnih vprašanjih z italijanskim učitelstvom.

8. Šolske tiskovine.

„Zveza je“ predlagala, da se uvedejo nove šolske tiskovine in uradno poslovanje šole s šolskim letom 1920—21.

9. Uvoz znanstvenih in literarnih spisov.

„Zveza“ nujno prosi, da se odpro meje vsem spisom znanstvene in literarne vsebine. — Del. Rakovšek predlaga, da bi se dovolil uvoz knjig iz Jugoslavije, a sprejet je bil odsekov predlog, ker je bolj obširen. — Po poročilu šolsko-politiškega odseka je prešla delegacija na željo hrv. tovarišev, ki so morali odpotovati, nekoliko točk dnevnega reda in je določila enoglasno, naj se vrši bodoče delegacijsko zborovanje meseca avgusta zopet v Trstu ker so tu dani najboljši pogoji za nemoteno in uspešno delo.

— **r Štrajk v Trstu.** 13. t. m. je končal veliki, enajst dni trajajoči štrajk tržaških občinskih nameščencev in uslužbencev vseh kategorij. Došlo je med vlado in nameščenci do končnega sporazuma. Vlada je bila prisiljena postaviti za izboljšanje plač v proračun za l. 1920 znesek 13 milijonov lir. — Pouk se zopet vrši od 13. t. m. nemoteno po vseh šolah v mestu in okolici.

Književnost in umetnost.

Zvonček 1920. Št. 1.—3. — Izšle so prve tri številke letošnjega Zvončka z nastopno vsebino: 1. Borisov: Z juga. Pesmi. — 2. Marija Grošljeva: Uboga ptičica. Pesem. — 3. Andrej Rapč: Vrnitev. Povest. — 4. Albert Š.: Pomlad na Gorškem. Pesem. — 5. Tone Rakovčan: Pisanice. Bajka. — 6. Marija Grošljeva: Dve predici. Pesem. — 7. Prizor iz povesti „Marko Šenjanin“. Podoba. — 8. Fr. Rojec: Prstan. Čarobna pravljica igra v treh dejanjih s petjem. — 9. Ob Kolpi. Podoba. 10. Cvetinomiški: Jazbečeva zvijača. — Basen. — 11. Jos. Vandot: Zibelka. Pesem. — 12. Vera: To je tvoja domovina! Povest. — 13. Janko Lebag: Jugoslovanska. Pesem. — 14. Albin Čebular: Škratje. Pesem. — 15. Fr. Milčinski: Gašpar, Mihec in Baltazar. Povest s 7 podobami. — 16. Tone Gaspari: Iz knjige „Pisma iz taborišča“. Povesti. — 17. Mar. Grošljeva: Zašumelo in zapelo... Pesem. — 18. Utva: Miklavž in Miklavžek. Vesela povest. — 19. Albert Š.: Pomlad. Pesem. — 20. Utva: Kraljična na grahu. Pripovedka. — 21. Mar. Zopfova: Velikonočna — beguncu. Pesem. — 22. Ivanka Kalinova: Velika noč. Pesem. — 23. Pouk in zabava. — 24. Kotiček gospoda Doropoljskega. — 25. V dvajsetprvo leto! — Širite in priporočajte „Zvonček“! Vsak dosedanji naročnik naj si prizadeva, da pridobi listu vsaj še po enega novega naročnika! Spravite „Zvonček“ v sleherno hišo, kjer biva slovenska mladina!

Šolski list. II. stopnja 2. številka. Za 4. in 5. šolsko leto. Strani 112. Uredil Andrej Rapč. Pravkar je izšla pod spretnim uredništvom tov. A. Rapeta druga številka „Šolskega lista“ za II. stopnjo, ki obsega 5. in 6. šolsko leto. List je razdeljen na 6 poglavij, ki imajo nadpise: 1. Zabavi in pouku, 2. Zdravje, 3. Priroda, 4. Prirodopis in prirodoslovje, 5. Iz zemljepisja in

6. Zgodovina. Učiteljska tiskarna je z izdajo te prepotrebne knjige napravila zopet lep korak dalje na polju ljudskošolskega slovstva. Na nas samih pa je, da list, ki je namenjen v prvi vrsti šolskemu pouku spomladi, čimprej spravimo med našo ukaželjno mladino. Tovariše in tovarišice prosimo, da nam pri morebitnih ocenah ne prihajajo samo s pavšalno obsodbo: „Šolski list po večini ne ugaja“, temveč želimo, da v svoji oceni navedo, kaj bi utegnili ugajati. Zeleli bi si v glavnem več pozitivne kritike, da se bodo avtorji znali ravnati pri nadaljevanju započete dela in da pridemo na ta način do čitank, o katerih se bo potem reklo, da po večini ugajajo!

„Visokošolski mladini!“ Pod tem naslovom je pravkar izšla v založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani knjižica, ki prinaša nastopno predavanje ljubljanskega vseučiliškega prof. dr. K. Ozvalda. V njem je predavatelj ugotovil, česa treba našim visokošolecem, da vznikne iz njihovih vrst čimprej nova kulturna garda, naša bodoča inteligenca. Knjižica velja K 2'60 in se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. dec. 1918.)

II. izkaz.

Po 216'40 K: Šolsko vodstvo Sv. Vid pri Ptuj. Po 50 K: Jelica Kokoljeva in Marica Korenjakova — Sv. Barbara v Halozah. Po 33'60 K: Lešnik Janko — Vurberg pri Ptuj. Po 20 K: Marija Kavčič Urhancičeva — Ljubljana; Gselman A., Angela Kostanjškova — Sv. Martin p. Vurberg. Po 10 K: Jare Franc — Sv. Martin p. Vurberg. — Današnji izkaz 370 K. Prej izkazanih 19.811 K. Skupaj 20.181 K.

Ivan Petrič, Ljubljana VII, Gasilska cesta 172.

Listnica uredništva.

Tov. J. Kov. v Podjuni: Članek pride na vrsto v prihodnji številki. Vsled preobilice drugega gradiva ga dosedaj nismo mogli priobčiti. Kar se tiče vračanja rokopisov, prosimo, pogledite na čelo našega lista! Podobno bodete opazili tudi pri drugih listih, n. pr. „Ljubljanskem Zvonu“. Pozdrav in priporočilo!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Štev.: 221/III.

Razpis učiteljskih služb.

V šolskem okraju v Sv. Lenart v Slov. gor. se razpišejo v stalno nameščenje nastopna učna mesta:

1. Sv. Rupert v Slov. gor. 2 učni mesti; prosto stanovanje.
2. Sv. Jurij v Slov. gor. 2 učni mesti; prosto stanovanje.
3. Sv. Benedikt v Slov. gor. 2 učni mesti; prosto stanovanje.
4. Sv. Lenart v Slov. gor. 1 učno mesto; prosto stanovanje.
5. Sv. Barbara pri Mariboru. 1 učno mesto; prosto stanovanje.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti do dne 16. majnika 1920 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Predsednikov namestnik: Ivan Koropec.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. marca 1920 K 125.303'69.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znamk za 1 K se ne odgovarja.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

Grobni tuljio, žame in tuljio razpokani kot nenasitna žrela...

Župančič.

Utrnila se je zvezda našega življenja. Predobra nepozabna mamica, oziroma sestra, svakinja in teta, gospa

FRANJA PETKOVŠEK ROJ. WEITHAUSER
nadučiteljeva vdova

je danes ob 19. uri po dolgi mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajočo, dokončala trnjevo pot življenja in nas ostavila v neizmerni boli.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v petek, 16. t. m., ob pol 17. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župnijski cerkvi.

V Kranju, dne 14. aprilla 1920.

Stanko Petkovšek, Rodbini:
realni profesor, Petkovšek-Weithauser.
sin.

Zahvala.

Vsem, ki so me ob prebrdki izgubi predobre mamice

FRANJE PETKOVŠEK ROJ. WEITHAUSER
nadučiteljeve vdove

tolažili in za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti izrekam najiskrejšo zahvalo.

Posebno pa se še zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, ki so preblogo pokojnico v boleznih obiskovali, tolažili ter v tako mnogobrojnem številu spremili na njeni zadnji poti.

V Kranju, dne 16. aprilla 1920.

Stanko Petkovšek,
realni profesor.

Doprni kip v naravni velikosti
blagovestnika Jugoslovanske Maticice
SIMONA JENKA
po originalu prof. ALOJZIJA REPIČA
prodaja komad po 100 K
Učiteljska tiskarna v Ljubljani
Franciška ulica šte. 6.
Važno za vsa narodna kulturna društva.